

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ ДО САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ЕФЕКТИВНОГО ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF MANAGEMENT OF THE PREPARATION OF UNIVERSITY STUDENTS FOR SELF-EDUCATION AS A MEANS OF EFFECTIVE PROFESSIONAL GROWTH

Сафронова Г.В., викладач кафедри
загально-правових та соціально-гуманітарних дисциплін
Донецький державний університет внутрішніх справ

Стаття присвячена висвітленню низки актуальних проблем щодо питання організаційно-педагогічних умов управління підготовкою студентів університету до самоосвітньої діяльності як засобу ефективного їх професійного зростання, а також класифікації організаційно-педагогічних умов та факторів, що забезпечують організацію, регулювання та взаємодію об'єктів і явищ самоосвітнього процесу. Умови для самореалізації студентів юридичних спеціальностей університету, які можуть бути реалізовані за допомогою змістово-процесуального підходу як важливого засобу взаємодії навчання і самоосвітньої діяльності в професійному становленні особистості, що реалізується через взаємодію інформаційно-змістової та процесуально-організаційної сторін навчальної діяльності. Психолого-педагогічний супровід, що об'єднує комплекс тестових методик та методів діагностики рівня сформованості самоосвітньої компетентності. Нерозривний зв'язок управлінської культури викладача – це глибоке розуміння можливостей навчання і підготовки до самоосвітнього процесу на основі взаємодії компетентісно-креативного і змістово-процесуального підходів, активізації пізнавальної діяльності студентів під час вивчення базових знань для досконалого оволодіння методикою самоосвітньої діяльності, її технологізації і своєчасного психолого-педагогічного супроводу. Впровадження інноваційних технологій у процес навчання майбутніх фахівців юридичних спеціальностей сприятиме реалізації індивідуалізації навчання, розвитку пізнавальних інтересів і здібностей студентів, підвищенню якості знань, умінь та навичок, прискоренню темпу навчання, покращенню розуміння і запам'ятовування навчального матеріалу, зв'язку теорії з практикою. Як показує практика, для майбутнього фахівця є дуже важливим оволодіння професійною компетентністю, умінням правильно розуміти бажання, очікування і вимоги інших людей, зважувати і враховувати їх права. Педагогічні умови – це необхідні і належні обставини, від яких залежить ефективність освітнього процесу. Управління підготовкою до самоосвітньої діяльності студентів юридичних спеціальностей університету сприятиме реалізації концепції індивідуалізації навчання, розвитку пізнавальних інтересів і здібностей студентів, підвищенню якості знань, умінь і навичок, прискоренню темпу навчання, покращенню розуміння і запам'ятовування навчального матеріалу, зв'язку теорії з практикою.

Ключові слова: організаційно-педагогічні умови, самоосвітня діяльність, змістовно-процесуальний підхід, психолого-педагогічний супровід.

The article is devoted to highlighting a number of current problems regarding the issue of organizational and pedagogical conditions for managing the preparation of university students for self-education as a means of their effective professional growth, as well as the classification of organizational and pedagogical conditions and factors that ensure the organization, regulation and interaction of objects and phenomena of the self-education process. Conditions for self-realization of students of legal specialties of the university, which can be realized with the help of a content-procedural approach as an important means of interaction of learning and self-educational activities in the professional formation of an individual, which is realized through the interaction of informational-content and procedural-organizational aspects of educational activity. Psychological and pedagogical support that combines a complex of test methods and methods of diagnosing the level of formation of self-educational competence. The inseparable link of the teacher's management culture is a deep understanding of the possibilities of learning and preparation for the self-education process based on the interaction of competence-creative and content-procedural approaches, activation of students' cognitive activity during the study of basic knowledge for perfect mastery of the methodology of self-education, its technology and timely psychological and pedagogical support. The implementation of innovative technologies in the process of training future specialists in legal specialties will contribute to the implementation of individualization of training, the development of cognitive interests and abilities of students, the improvement of the quality of knowledge, abilities and skills, the acceleration of the pace of learning, the improvement of understanding and memorization of educational material, the connection of theory with practice. As practice shows, it is very important for a future specialist to acquire professional competence, the ability to correctly understand the wishes, expectations and requirements of other people, to weigh and take into account their rights. Pedagogical conditions are necessary and appropriate circumstances on which the effectiveness of the educational process depends. Management of preparation for self-educational activities of students of legal specialties of the university will contribute to the implementation of the concept of individualization of education, development of cognitive interests and abilities of students, improvement of the quality of knowledge, abilities and skills, acceleration of the pace of learning, improvement of understanding and memorization of educational material, connection of theory with practice.

Key words: organizational and pedagogical conditions, self-educational activity, substantive and procedural approach, psychological and pedagogical support.

Управління підготовкою студентів юридичних спеціальностей до самоосвітньої діяльності розглядається як цілеспрямований процес систематизації, поглиблення професійних знань і оволодіння способами їх використання для вирішення конкретних завдань. Багато вчених (В. Луганський, Г. Наливайко, П. Пшебильський, Т. Симонова та ін.) пов'язують результативність самоосвітньої роботи в професійному розвитку студентів з необхідністю забезпечити сукупність оптимальних умов, які забезпечують ефективність управління, планування цієї діяльності, її організацію та реалізацію. Теоретичним підґрунтям розробки інноваційних технологій навчання є низка ґрун-

товно вивчених у теоретичному та методичному аспектах базових технологій, а саме: технологія проєктивного навчання (Г. Ільїн, С. Шацький та ін.); технологія проблемного навчання (С. Рубінштейн, С. Архангельський, М. Махмутов та ін.); технологія модульного навчання (І. Рассел, П. Юцявичене, В. Карпов та ін.); інформаційно-телекомунікаційні технології (О. Полат, І. Захарова та ін.); технологія інтенсивного навчання (І. Лернер, М. Скаткін, М. Кларін та ін.), аналіз яких поданий у працях Л. Лебедик [1–9; 17] і В. Стрельнікова [10–21]. Пошук інноваційних технологій навчання, які незабаром змінять процес навчання і підготовки фахівців юридичних спеціальностей

тей, вказав на появу найбільш революційних інноваційних технологій навчання: відкриті онлайн-курси, великі дані, адаптивне навчання, гейміфікація і змішане навчання.

Аналіз науково-методичної літератури доводить відсутність однозначного тлумачення поняття «інноваційна технологія навчання». Ми схильні визначати їх як цілеспрямований підбір методів, способів, прийомів та програмно-технічних засобів навчання, які гарантують отримання інноваційного продукту [1; 3; 4; 6; 11–14; 17–19]. Також «інноваційні технології навчання» розглядаються нами як такі, що є не просто новими, а такими, що заперечують технології навчання, які існують зараз (від лат. *in* – префікс, що означає заперечення; *novatio* – оновлення, зміна – нововведення) [11]. Поняття «умова» розглядається з різних позицій: філософії, соціології, психології, педагогіки. Термін «умова» (латинське *factor* – чинник) у філософії тлумачиться як першопричина, саме тому вона виконує функцію активного діяльнісного фактора. Аналіз літератури дає можливість стверджувати, що багато вчених (М. Гумерова, Е. Зеєр, Г. Селевко, І. Шаршов та ін.) пов'язують результативність самоосвітньої діяльності в професійному становленні студентів з визначенням умов організації цієї роботи та її педагогічним супроводом.

Організаційно-педагогічні умови є сукупністю необхідних і достатніх факторів, що забезпечують організацію, регулювання, взаємодію об'єктів і явищ самоосвітнього процесу для досягнення поставленої мети. Інноваційною технологією навчання фахівців юридичних спеціальностей, яка зараз набирає обертів, є змішане (гібридне) навчання (*blended learning*). Ця технологія передбачає поєднання самостійного навчання студента за комп'ютером та періодичне спілкування наживо з викладачем. Така форма навчання дозволяє адаптувати навчальний матеріал, скласти індивідуальний курс, використовувати різні частини програми, гейміфікувати процес, оперативно збирати дані і забезпечити дієвий зворотний зв'язок, що у свою чергу дає змогу вибудувати індивідуальну освітню траєкторію навчання студента, а також допомагає ефективно управляти своїм навчанням кожному студенту.

Управління підготовкою студентів юридичних спеціальностей університету до самоосвітньої діяльності спрямоване на створення організаційно-педагогічних умов її організації та реалізації. Переважно воно розглядається як взаємодія навчальної і самоосвітньої діяльності, де навчання є основою для оволодіння студентами методикою і технологією самоосвіти як важливого чинника їх професійного становлення, а зусилля викладача і студентів спрямовані на розвиток позитивної мотивації, потреби в самоосвіті і спрямуванні студентів до систематичної роботи по удосконаленню власного професійного образу. Комплекс умов розглядається нами як єдність цілей, дій, зусиль, які спрямовані на об'єднання завдань організаційного (організація управління підготовкою студентів до самоосвітньої діяльності) і педагогічного (інтеграція управлінських дій та діяльності суб'єктів навчання) характеру для результативної підготовки майбутніх фахівців юридичної сфери до самоосвітньої діяльності.

Ми виходимо з того, що ефективність управління підготовкою до самоосвітньої діяльності обумовлюється її організацією і реалізацією на основі **взаємодії компетентнісно-креативного і змістово-процесуального підходів, які є однією з організаційно-педагогічних умов**, що забезпечує результативність цього процесу. Компетентнісно-креативний підхід створює умови, які позитивно впливають на розвиток умінь, які необхідні для забезпечення самоосвітньої діяльності: вміння шукати інформацію, критично оцінювати її, систематизувати, структурувати і знаходити шляхи застосування здобутої інформації для подолання навчальних проблем; уміння планувати, використовувати різні джерела інформації та способи її

опрацювання, прогнозувати результати, мислити системно і комплексно, самостійно оновлювати інформацію, виокремлювати з масиву інформації необхідне, аналізувати, оцінювати ризики та результати, яких вдалося досягти, виконувати проектну діяльність. Пошук інноваційних технологій навчання, які незабаром змінять процес навчання і підготовки фахівців юридичних спеціальностей, вказав на появу найбільш революційних інноваційних технологій навчання: відкриті онлайн-курси, великі дані, адаптивне навчання, гейміфікація і змішане навчання. Специфіка змішаного формату навчання передбачає:

- організацію навчання як важливого стимулу самоосвітньої діяльності студентів (через діалог, бесіду, дискусію, спільний пошук вирішення проблеми);
- розвиток життєвих компетенцій і креативності у проблемно-рольових ситуаціях професійної спрямованості;
- засвоєння методики самоосвітньої діяльності через призму особистого життєвого та чуттєвого досвіду, індивідуальних уявлень, рефлексії.
- Компетентнісно-креативний підхід до управління підготовкою до самоосвітньої діяльності створює необхідні умови для активізації потреби студентів в постійному оновленні знань, формуванні професійних компетенцій, практичних умінь і навичок з медіаграмотності, використання їх для професійного становлення і збагачення досвіду у професійній діяльності. Цей підхід позитивно впливає на розвиток здатності і готовності особистості самовизначатися, саморозвиватися, займатися самоосвітою, самоорганізовуватися.

Самоосвітня діяльність є засобом трансформації потенційних сил і можливостей студента як суб'єкта пізнання у практичні здібності професійного саморозвитку, самовираження і самоствердження у юридичній сфері діяльності. При цьому важливо не тільки засвоєння теоретичних основ обраної професії, але і набуття досвіду, як використовувати теоретичні знання для практичного вирішення професійних проблем, уміння досліджувати джерела інформації, керувати її обсягами і збагачувати практичний досвід професійних дій.

Умови для самореалізації студентів юридичних спеціальностей університету можуть бути реалізовані за допомогою змістово-процесуального підходу як важливого засобу взаємодії навчання і самоосвітньої діяльності в професійному становленні особистості.

Змістово-процесуальний підхід забезпечує взаємодію інформаційно-змістової та процесуально-організаційної сторін навчальної діяльності. Його сенс полягає в засвоєнні знань і способів діяльності, перетворенні знань на інструмент практичних дій студентів. Загальні характеристики змістово-процесуального підходу, які будемо враховувати під час розробки структурної моделі управління самоосвітньою діяльністю студентів юридичних спеціальностей можна сформулювати за допомогою таких положень:

- зіставлення фундаментальних і прикладних знань;
- алгоритми і схеми дій в конкретних ситуаціях;
- технології самостійної пізнавальної діяльності;
- гармонізація інтелектуальної та емоційної сторін навчального процесу;
- моніторинг результатів оволодіння методикою і технологією самоосвітньої діяльності;
- застосування педагогічного супроводу та психологічної підтримки, надання своєчасної допомоги викладачам і студентам.

Змістово-процесуальний підхід дає змогу в управлінні підготовкою до самоосвітньої діяльності студентів усунути наявне зміщення – між передачею необмеженого обсягу знань викладачем і оволодінням студентом умінням діяти на шкоду накопичення досвіду за зразком творчої діяльності та досвіду емоційно-ціннісного ставлення до матеріалу, що вивчається.

Змістово-процесуальний підхід поєднує всі компоненти самоосвітньої діяльності та дає можливість:

- перейти від орієнтації на відтворення вивчених знань до їх творчого використання й застосування у вирішенні навчальних проблем;

- надати пріоритет міжпредметно-інтегрованим вимогам до оцінювання результатів самоосвітньої діяльності;

- орієнтуватися на активне відтворення знань, які були здобуті раніше, під час пошуку нової інформації з метою вирішення пізнавальних проблем.

Змістово-процесуальний підхід є своєрідним механізмом, який дозволяє оновити зміст підготовки до самоосвітньої діяльності, а також сприяє практичній спрямованості на процес оволодіння нею.

Інтеграція компетентнісно-креативного і змістово-процесуального підходів до управління підготовкою студентів до самоосвітньої діяльності забезпечує її практичну спрямованість зі збереженням основ фундаментальності.

Реалізація цих підходів в управлінні самоосвітньою діяльністю забезпечує:

- виявлення, вивчення та опис процесу самовизначення, саморозвитку, самоактуалізації, орієнтації на професійні цінності самоосвіти, що зумовлюють процес самоосвітньої діяльності студентів у нерозривному зв'язку її з навчальною діяльністю;

- можливість обґрунтування самоосвітньої компетентності як основи професійного становлення особистості засобами самоосвітньої діяльності;

- тісну взаємозумовленість змістового та процесуального аспектів підготовки, що підвищує ефективність управлінського процесу й готовність до самоосвітньої діяльності студентів юридичних спеціальностей.

Самоосвітня діяльність є можливістю обміну потенційних сил і можливостей студента як суб'єкта пізнання у практичні та дієві навички для їх професійного саморозвитку та самоорганізації. Взаємодія компетентнісно-креативного і змістово-процесуального підходів в управлінні підготовкою до самоосвітньої діяльності студентів юридичних спеціальностей університету забезпечує перетворення знань в інструмент практичних дій, спонукає потр учасників самоосвітнього процесу до оновлення знань і оволодіння самоосвітніми технологіями, відкриває перспективи професійного зростання майбутніх юристів.

Активна позиція студентів юридичних спеціальностей університету має бути спрямована на визначення єдності теоретичних знань з практичними завданнями, які вони виконують у ході навчання, надання їм особистісного сенсу. Під час навчального процесу студенті разом із викладачем, використовуючи теоретичні знання і здобутий практичний досвід пізнавальної діяльності, мають усвідомлювати актуальні проблеми юридичної освіти, шукати шляхи і способи їх вирішення, набувати досвід юридичної діяльності через участь у різноманітних її видах, пізнавати своє професійне «Я» у процесі самоосвітньої діяльності, оцінювати рівень власного професійного зростання, який здобули під час самоосвітньої діяльності. При цьому викладачу необхідно застосовувати такі засоби організації навчальної роботи, які б мобілізували внутрішні сили студентів і їх можливості професійного саморозвитку, самовираження і самоствердження, стимулювали б пізнавальну діяльність і потребу в постійному удосконаленні свого професійного образу.

Заохочення активної позиції студентів під час їх підготовки до самоосвітньої діяльності неможлива без включення в різноманітні види навчальної роботи, які спрямовані на оволодіння самоосвітніми технологіями. Схожість процесів діяльності з потребами студентів породжує в них внутрішнє бажання приєднатися до неї, що у свою чергу стимулює їх активність.

Активна участь студентів у різноманітних видах пізнавальної діяльності обумовлена дидактичними вимогами до організації навчального процесу:

1. Збалансоване поєднання знань теоретичних основ юридичної діяльності, гуманних стосунків «суспільство і людина», «людина і право», особистісного змісту й програми юридичної діяльності як професійної стратегії студентів юридичних спеціальностей університету.

2. Відповідальне й дбайливе ставлення до навчання і самоосвітньої діяльності, усвідомлення їх як професійних цінностей, бажання й спрямованість на їх здобуття, збагачення практичного досвіду у царині обраної професійної сфери і формування на їх основі свого професійного образу.

3. Надання взаємодопомоги, реалізація співпраці і співтворчості у навчанні з метою активізації всіх учасників освітнього процесу, набуття досвіду самоосвітньої роботи і формування власного професійного «Я».

4. Підтримка оптимістичного, радісного ставлення до навчального процесу, установка на подолання різноманітних труднощів і протиріч, розвиток потреби в поширенні і поглибленні знань, інтелектуальної культури, що стимулює необхідність самоосвітньої діяльності як чинника професійного становлення студентів юридичних спеціальностей університету.

5. Психологічна підтримка, своєчасна педагогічна допомога в практичних ситуаціях самоосвітньої діяльності, зокрема під час роботи з різними джерелами інформації, ознайомлення з різними способами її обробки, використання для вирішення навчальних проблем різних інформаційних засобів, оволодіння самоосвітніми технологіями, досвідом творчої пізнавальної діяльності.

6. Рефлексія і оцінка досягнутих результатів кожного учасника навчальної і самоосвітньої діяльності.

Управління підготовкою студентів юридичних спеціальностей до самоосвітньої діяльності обумовлює необхідність технологізації навчального процесу, його взаємодії зі самоосвітнім процесом. Технологізація управління підготовкою до самоосвітньої діяльності – це система методів, засобів і дій викладачів, які узагальнюють та систематизують отримані дані за допомогою різних джерел інформації та використовують технічні засоби для формування самоосвітньої компетентності студентів юридичних спеціальностей університету. Технологізація управління підготовкою до самоосвітньої діяльності – це система теоретичних положень і рекомендацій, які дозволяють ефективно організувати управлінські дії з планування, проектування, реалізації і аналізу пізнавальної діяльності студентів як важливого чинника їх професійного зростання.

- Технологізація управління підготовкою студентів юридичних спеціальностей університету до самоосвітньої діяльності зумовлена своєчасним психолого-педагогічним супроводом, який спрямовано на збереження і культивування різноманітності, підтримку і розвиток індивідуальності, вивчення стилю пізнавальної діяльності кожного учасника освітнього процесу і надання адресної допомоги у подоланні труднощів, які виникають під час освітньої діяльності.

Психолого-педагогічний супровід – це система управління педагогічним впливом з метою створення належних умов підготовки студентів до самоосвітньої діяльності засобами навчання, їх індивідуально- професійним розвитком. При відповідній позитивній реакції всіх учасників навчального процесу на навчально-виховну діяльність викладача, побудовану на принципі педагогічної взаємодії, співпраці і співтворчості, яка спрямована на допомогу студентам в опануванні ними методикою самоосвітньої діяльності і формування їх самоосвітньої компетентності.

Психолого-педагогічний супровід поєднує у собі:

- набір тестових методик, які спрямовані на досягнення запланованих цілей професійного розвитку студента;

- набір методів діагностики рівня сформованості самоосвітньої компетентності (творчого мислення, здатності до

складних аналогій, креативних рішень, комунікативних якостей: комунікативності, емоційності, стійкості та ін.).

Отже, управління підготовкою до самоосвітньої діяльності студентів юридичних спеціальностей університету нерозривно пов'язане з управлінською культурою викладача, зокрема глибоким розумінням можливостей навчання під час підготовки до самоосвітнього процесу на

основі взаємодії компетентісно-креативного і змістового процесуального підходів, посиленні позиції студентів під час застосування предметних знань для досконалого оволодіння методикою самоосвітньої діяльності, її технологізації і своєчасним психолого-педагогічним супроводом. Упровадження інноваційних технологій у процес навчання майбутніх фахівців юридичних спеціальностей

ЛІТЕРАТУРА

1. Лебедик Л. В., Вароді Я. І. Інноваційні технології підготовки викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем в умовах магістратури. Україна. Цивілізація. Том 5. Утвердження українського цивілізаційного простору : духовно-історичні передумови, сучасні тенденції та перспективи розвитку / Карпатський університет імені Августина Волошина; Українська богословська академія ; редкол. : Бедь В. В. (гол. ред.), Гайданка Є. І. (відп. секр.), Урста С. В. та ін. Ужгород : Видавничий відділ КаУ, 2016. С. 282–294.
2. Лебедик Л. В. Використання інформаційних технологій для забезпечення якості системи підготовки викладача вищої школи в умовах магістратури. Інформаційні технології 2017 : зб. тез IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців, 18 трав. 2017 р., м. Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; відповід. за вип. : М. М. Астаф'єва та ін. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. С. 132–134.
3. Лебедик Л. В. Інноваційні технології педагогічної підготовки магістрів економіки. Вища освіта в контексті Болонського процесу : збірник матеріалів міжнародної наук.-методичної конф. (Полтава, 18–21 листопада 2008 р.). Полтава : Видавництво «АСМІ», 2008. С. 425–430.
4. Лебедик Л. Інноваційні підходи до проектування освіти дорослих. Інновації в освіті : матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16-17 жовтня 2012 р.). К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. С. 223–225.
5. Лебедик Л. В. Інформаційні технології у педагогічній підготовці магістрів. Новітні інноваційні освітні технології : проблеми, розвиток та досвід впровадження : матеріали XXXVII міжвузівської наук.-методичної конф. (Полтава, 28–29 березня 2012 р.) : в 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2012. Ч. 1. С. 84–85.
6. Лебедик Л. В. Особливості проектування інноваційних технологій навчання. Дидаскал : часопис / А. Бойко (гол. ред.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2014. Вип. 14. С. 104–107.
7. Лебедик Л. В. Проектування інформаційних технологій фахової підготовки майбутніх педагогів. Педагогічні науки : збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2017. Вип. 71. С. 60–64.
8. Лебедик Л. В. Проектування форм педагогічної підготовки майбутніх викладачів вищої школи в умовах магістратури. Імідж сучасного педагога. 2017. № 8 (177). С. 25–28.
9. Лебедик Л. В. Удосконалення форм педагогічної підготовки майбутніх магістрів економіки. Журнал Київського університету ринкових відносин «Економіка, бізнес-адміністрування, право». 2018. Вип. 4. С. 290–300.
10. Стрельніков В. Ю., Бритченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.
11. Стрельніков В. Ю. До проблеми складання тезаурусу інноваційних технологій навчання. Вісник Київського національного ун-ту технологій та дизайну. 2008. Том 1. С. 20–23.
12. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання у вищій школі, орієнтовані на розвиток особистості студента. Методичні рекомендації для слухачів педагогічного факультету МІПК. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2003. 23 с.
13. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання. Методичний посібник. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2004. 31 с.
14. Стрельніков В. Ю. Інноваційні технології навчання у контексті реалізації концепції «Нова українська школа». Інноваційний розвиток вищої освіти : глобальний, європейський та національний виміри змін : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 квітня 2019 року, м. Суми). Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. Том 1. С. 26–29.
15. Стрельніков В. Ю. Інформаційні технології як стратегічний напрямок реформування системи вищої спеціальної освіти. Теорія і практика навчання і виховання дітей з обмеженими фізичними можливостями : інноваційний підхід. Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. 6-8 жовтня 2004 р. / Укл. Л. О. Хомич, С. П. Олійник, Л. О. Федорович. Полтава : ПДПУ імені В. Г. Короленка, 2004. С. 40–48.
16. Стрельніков В. Ю. Кредитно-модульна система підготовки бакалаврів економіки. Інновації в педагогічній освіті європейського простору. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 27–28 вересня 2009 р. Полтава, 2009. С. 26–34.
17. Стрельніков В. Ю., Лебедик Л. В. Інноваційні технології підготовки магістрів спеціальності «Педагогіка вищої школи». Актуальні проблеми та перспективи розвитку харчових виробництв, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 20–21 листопада 2014 р.). Полтава : ПУЕТ, 2015. С. 310–312.
18. Стрельніков В. Ю. Основні категорії і поняття інноваційних технологій навчання. Сучасна середня освіта : інновації, методологія, теорія, практика : тези доповідей на міжрегіональній науково-практичній конференції, 7 жовтня 2014 р. / За заг. ред. І. М. Бобер. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2014. С. 297–300.
19. Стрельніков В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистісного і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання. Полтава : РВВ ПУСКУ, 2002. Кн. 1. 295 с. ; Кн. 2. 230 с.
20. Стрельніков В. Ю. Проектування професійно-орієнтованих інформаційних технологій у вищій школі. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наук. пр. / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2004. Вип. 6. С. 599–608.
21. Стрельніков В. Ю. Теорії інтенсивного навчання майбутніх викладачів. Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. / Редкол. Бошицький Ю. Л., Чернецька О. В., Українець С. Я. – Рівне : РІКУП НАНУ, 2015. С. 203–207.